

VISDA

Kulturministeriet

Pr mail: ntv@kum.dk, lln@kum.dk

12. Marts 2018

Høringssvar fra VISDA vedrørende lovudkast af 9. februar 2018 om implementering af Marrakesh-direktivet

I VISDA er vi overordnet set positive overfor tiltag som har til formål, at sikre syns- og læsehandicappede samme adgang til ophavsretligt beskyttet materiale der indeholder billeder, som den hos personer uden sådanne handicap.

Vi mener dog samtidigt, at finansieringen heraf må være en offentlig opgave og ikke en opgave for rettighedshaverne.

På den baggrund undrer vi os over, at der i pkt. 4, 5 og 10 i de almindelige bemærkninger forudsættes "mindre betaling til rettighedshaverne". I og med at lovændringen indebærer en væsentlig udvidet adgang for Nota til at fremstille materiale til syns- og læsehandicappede (hvilket fremgår s. 5 i lovbemærkningerne) burde dette tværtimod udløse forhøjet vederlag til rettighedshaverne.

VISDA tilslutter sig i øvrigt høringssvaret fra Copydan Tekst & Node.

Med venlig hilsen,

Torben Gammelgaard
Adm. direktør

Kulturministeriet
Ophavsretskontoret

12. marts 2018

**Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven
(gennemførelse af Marrakech-direktivet mv.)**

Kulturministeriet har ved brev af 9. februar 2018 sendt ovennævnte lovudkast i høring. Copydan Tekst & Node takker for muligheden for at afgive bemærkninger til direktivforslaget. I øvrigt henvises til de høringssvar, som er blevet afgivet af Danske Forlag, Dansk Forfatterforening, Danske Skønlitterære Forfattere og Akademikerne (UBVA).

Overordnet set er Copydan Tekst & Node positivt indstillet over for hovedformålet med Marrakech-direktivet, som er at give syns- og læsehandicappede bedre og nemmere adgang til tekstmaterialer, som er særligt tilrettelagt for denne gruppe af handicappede. Det er imidlertid vigtigt, at rettighedshaverne samtidig får en rimelig betaling for denne udnyttelse.

Copydan Tekst & Node fordeler allerede i dag efter aftale med Nota vederlag til forfattere for lydbøger og e-bøger. Der er tale om en velfungerende ordning. Tekst & Node vil også gerne under det nye regelsæt medvirke til, at vederlagsbetalingen til rettighedshaverne kommer til at foregå smidigt og korrekt.

I lovudkastets § 17 c lægges der op til, at rettighedshaverne har krav på kompensation, medmindre skaden kan anses for minimal i forhold til rettighedshaverne. Dette kan Tekst & Node principielt tilslutte sig.

Generelt forekommer det dog uforståeligt, at der i pkt. 4, 5 og 10 i de almindelige bemærkninger forudsættes en mindre betaling til rettighedshaverne. Tekst & Node kan ikke se, hvilken beregning der ligger til grund for denne vurdering. Lovforslaget synes ikke at indeholde en præcis angivelse af, hvilken rettighedsbetaling der i dag betales af Nota til rettighedshaverne. Samtidig bør det indgå i beregningerne, at Nota får flere og flere brugere, og at lovændringen indebærer en væsentligt udvidet adgang til at fremstille materiale til syns- og læsehandicappede.

Ved vurderingen af de økonomiske konsekvenser bør det indgå i overvejelserne, at det største antal udlån fra Nota i dag sker i den kategori, der kaldes "Studieservice", og som Nota hidtil ikke har betalt for, fordi der ikke har kunnet opnås enighed mellem parter.

Alle disse forhold tilsiger, at der bør betales et forhøjet vederlag til rettighedshaverne.

Det bør præciseres, at manglende kompensation med den begrundelse, at rettighedshaverne allerede har modtaget betaling forudsætter et 1:1 forhold, dvs. at der kun er ét fremstillet eksemplar pr. én elev. I modsat fald kan man udnytte et digitalt format langt bredere end en fysisk bog. Dette forhold bør præciseres i lovbemærkningerne.

Tekst & Node skal samtidig henstille, at det præciseres i bemærkningerne, at der skal tages højde for, om rettighedshaverne selv har udgivet et tilgængeligt format på det kommercielle marked.

Med hensyn til tilrettelæggelsen af kompensationssystemet bør det præciseres, at rettighedshaverne kan vælge at rette individuelle kompensationskrav eller gå sammen i en kollektiv forvaltningsorganisation og rejse et fælles krav gennem en sådan organisation. De tvister om vederlagets størrelse, som kan afgøres af Ophavsretslicensnævnet, vil således enten være individuelle vederlagskrav eller, hvis rettighedshaverne vælger denne model, kollektive vederlagskrav.

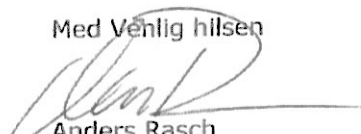
Det fremgår af § 17 c, at "ophavsmanden har krav på kompensation". Under hensyn til historikken med lydbøgerne i den gældende lovs § 17, stk. 3, bør det i forarbejderne præciseres, at når der står "ophavsmænd", dækker det over såvel forfattere og oversættere som forlæggere, der lider økonomisk skade ved de handlinger, der omfattes af undtagelsen fra eneretten.

I lovbemærkningerne bør det fastslås, at bemyndigede enheder såsom Nota skal forpligtes til at rapportere brugen til rettighedshavernes organisationer.

Det forekommer at være en fejl, at den nye § 17, stk. 3, fortsat kommer til at gælde for syns- og læsehandicappede, da det næppe har været meningen.

Desuden virker det forkert i lovtæksten til § 17 a, stk. 1 og 2, at definere "værk" m.v., i stedet for blot at skrive, at bestemmelserne finder anvendelse på de nævnte værksarter.

Med Venlig hilsen

Anders Rasch
Direktør

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Att. Nicky Valbjørn Trebbien

MSH/HN/jfv
Den 13. marts 2017

**Svar vedr.: Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven
(gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.) jf. brev af 9. februar 2018**

Danmarks Biblioteksforening og biblioteksparaplyens organisationer – Bibliotekarforbundet samt Bibliotekschefforeningen – takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med implementering af Marrakesh-traktaten.

Danmarks Biblioteksforening og paraplyen er for de lempelser i ophavsretten, som lovforslaget indebærer.

Med lovforslaget og Marrakesh-traktaten skabes en lovramme, der gør det muligt for biblioteker og lignende organisationer at lave og formidle tilgængelige formatkopier (f.eks. som braille, stort print og lyd) af bøger og andre trykte værker, samt at dele disse kopier over landegrænser med andre lande, der har ratificeret traktaten.

Ud fra et borger- og brugerperspektiv er det overordentlig positivt med muligheden for at sikre øget tilgængelighed, samtidig finder man det væsentligt at være opmærksom på, at rettighedshaverne også tilgodeses jf. lovforslaget.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "MSH".

Michel Steen-Hansen Direktør/Danmarks Biblioteksforening

Danske Dramatikere

Nørre Voldgade 12, 2. th.

1358 København K

Tlf. 33454035

Kulturministeriet

Nybrogade 2

1203 København K

8. marts 2018

Høringssvar fra Danske Dramatikere ifm udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Danske Dramatikere har stor sympati for tanken om, at syns- og læsehandicappede skal have lige adgang til bøger og anden trykt tekst. Vi støtter derfor traktaten og direktivet på området. Lige adgang betyder imidlertid også, en at undtagelsen fra eneretten ikke bør give adgang til at fremstille formater, der er tilgængelige for syns- og læsehandicappede, hvis der allerede findes et tilgængeligt format til syns- og læsehandicappede. Når fx en lydbog allerede findes på det kommercielle marked på en måde, så fx ordblinde kan lytte til bogen, kan vi ikke se grundlaget for, at der skal kunne fremstilles andre, særlige eksemplarer til syns- og læsehandicappede.

Dette synes vi også følger af tretrinstesten i direktivets art. 3, stk. 3, som bør overføres direkte til den danske lovtekst; ellers vil der ikke være harmoni med direktivet.

Når det gælder vederlag til rettighedshaverne, bør det fremgå af lovbemærkningerne, at rettighedshaverne kan vælge at rette individuelle kompensationskrav eller gå sammen i en kollektiv forvaltningsorganisation og rejse et fælles krav gennem en sådan organisation. De tvister om vederlagets størrelse, som kan afgøres af Ophavsretslicensnævnet, jf. § 17 c, stk. 3, vil således enten være individuelle vederlagskrav eller, hvis rettighedshaverne vælger det, kollektive vederlagskrav.

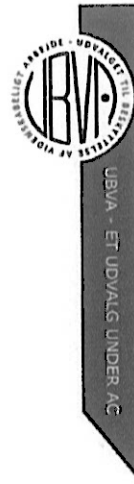
Kulturministeriet bedes oplyse, hvad grundlaget er for oplysningen i de almindelige bemærkninger om, at det forventes, at der blive et mindre vederlag til rettighedshaverne. Dette bør ikke være et mål, og derudover ses det ikke, hvorfor dette kan blive resultatet, når Nota får flere brugere og større adgang til at kopiere værker.

Med venlig hilsen

Danske Dramatikere

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Sendt pr. mail: lln@kum.dk og ntv@kum.dk

Høringssvar til udkast til lovforslag af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Akademikernes Udvalg til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde (UBVA) har disse kommentarer til lovudkastet om implementering af Marrakesh-direktivet vedr. syns- og læsehandicappede.

UBVA har stor sympati for, at syns- og læsehandicappede skal have lige adgang til bøger og anden trykt tekst, herunder i digitale formater. Ligestillingen bør udmønte sig i, at en institution som Nota ikke kan fremstille fx digitale lydbøger, hvis der allerede findes digitale lydbøger i et tilgængeligt format til syns- og læsehandicappede. Alt andet er både urimeligt og udtryk for en dårlig anvendelse af samfundsressourcer, ligesom det efter UBVA's opfattelse følger af direktivet, at der kun med hjemmel i de nye regler i § 17 b kan fremstilles eksemplarer, hvis det er nødvendigt – hvilket det jo ikke er, hvis der i forvejen findes et tilgængeligt format. Det er i den forbindelse en alvorlig fejl, at der i implementeringen ikke er refereret til tretrinsetesten.

Ifølge art. 3(3) i direktivet må undtagelsen fra eneretten "kun anvendes" "i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller den anden frembringelse og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser". Denne tretrinsetest er således rettet mod Nota og andre, der skal anvende ophavsretsundtagelsen, hvorfor forbeholdet skal fremgå udtrykkeligt af den danske lovtekst.

Der findes fortilfælde for en sådan inkorporering, nemlig ophavsretslovens § 71, stk. 2, om databaser. UBVA finder det uforståeligt, at det i lovforslagets almindelige bemærkninger forudsættes, at lovforslaget indebærer "mindre betaling til rettighedshaverne". Vi efterlyser en beregning, der ligger til grund for denne vurdering. Ministeriet bedes oplyse baggrunden for og kilden til grundlaget for denne centrale oplysning.

Den 9. marts 2018
Sags.nr. S-2018-206
mr/ds/yk

UBVA
Udvalget til Beskyttelse af
Videnskabeligt Arbejde

The Committee for the
Protection of Scientific
and Scholarly Work

Nørre Voldgade 29
DK - 1358
København K.

T +45 3369 4040

E ac@ac.dk
W www.ubva.dk

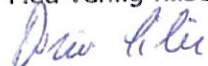
Rettighedshaverne har selv efterlyst præcise oplysninger fra Nota, som imidlertid ikke har villet eller ønsket at give disse oplysninger om den samlede betaling af vederlag til rettighedshaverne. Der er ingen oplysninger om, hvad der betales i dag. Dette bør der rettes op på i det endelige lovforslag, ellers er lovbemærkningerne mangelfulde og risikerer at blive misvisende for Folketinget.

I vurderingen af de økonomiske konsekvenser skal det tages i betragtning, at det største antal udlån fra Nota i dag sker i den kategori, der kaldes "Studieservice", og som Nota hidtil ikke har betalt for, fordi Nota og rettighedshaverne ikke har kunnet blive enige om størrelsen af vederlaget. Når det gælder Nota, synes ministeriet at overse, at dels at Nota får flere og flere brugere (hvilket forudsættes s. 17 i lovbemærkningerne), dels at lovændringen indebærer en væsentligt udvidet adgang til at fremstille materiale til syns- og læsehandicappede (hvilket fremgår s. 5 i lovbemærkningerne); disse forhold indebærer alt andet lige et forhøjet vederlag til rettighedshaverne. § 17 d om visse informationsforpligtelser gælder efter sin ordlyd kun ved eksport og import.

Side 2 af 2

Dette er imidlertid i strid med direktivet. Direktivbestemmelsen, art. 5, handler om bemyndigede enheder, "som udfører de handler, der er omhandlet i artikel 4"; sidstnævnte bestemmelser omfatter handlinger for målgrupperne "etableret i en hvilket som helst medlemsstat". Det betyder, at for fx Nota omfatter bestemmelsen og dermed også forpligtelserne i art. 5 (§ 17 d) handlingerne for syns- og læsehandicappede i Danmark, hvilket også forekommer mest rimeligt og afbalanceret. Som minimum bør det i bemærkningerne på s. 28 mf. anføres, at ud over at disse forpligtelser kan skrives ind i aftaler med rettighedshaverne, vil de også indgå i resultatkontrakter m.v. mellem ministeriet og Nota. Under alle omstændigheder skal der fastsættes en sanktion for overtrædelse af § 17 d, som ellers vil være uden reel effekt.

Med venlig hilsen

Dario Silic
Juridisk chefkonsulent
M: 21 35 37 28
E: ds@ac.dk

Morten Rosenmeier
Formand for UBVA, professor, ph.d.
M: 20 34 08 87
E: morten.rosenmeier@jur.ku.dk

DANSKE MEDIER

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Pressens Hus
Skindergade 7
DK-1159 København K

Telefon 3397 4000

info@danskemedier.dk
www.danskemedier.dk

Sendt pr. email til lln@kum.dk og ntv@kum.dk

13. marts 2018

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet m.v.)

Danske Medier har med tak modtaget Kulturministeriets høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven.

Danske Medier kan helt generelt støtte indholdet af lovforslaget, der i vidt omfang følger Marrakeshdirektivets ordlyd. Det er i den forbindelse Danske Mediers vurdering, at det mere end 30 år gamle og velfungerende aftalekompleks, som foreningen sammen med Dansk Journalistforbund har indgået med Kommunernes Landsforening og en lang række kommuner om fremstilling og distribution af "lydavisser" efter ophavsretslovens § 17, ikke berøres af de foreslåede ændringer i loven.

Danske Medier har derfor kun nogle få bemærkninger – alle til lovforslagets § 1, nr. 6.

Til § 17 a, stk. 4

Danske Medier konstaterer, at der med lovforslaget er tilsigtet en tekstnær implementering af Marrakeshdirektivet. Foreningen har derfor bemærket, at lovforslagets definition af en "bemyndiget enhed" i § 17 a, stk. 4, på ét punkt ikke svarer til definitionen af "bemyndiget enhed" i direktivets artikel 2, stk. 4, som også gengives i de almindelige bemærkninger til lovforslaget under punkt 2.1.2 (side 9). Hvor direktivet således omtaler "undervisning af lærere", omfatter lovforslagets definition blot "undervisning". Da denne forskel ikke er nærmere begrundet, går Danske Medier ud fra, at der er tale om en utilsigtet fejl.

Der henvises til bestemmelsens ordlyd på side 2 samt to steder i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser på side 23.

Til § 17 c, stk. 1

Danske Medier noterer, at der efter lovforslagets § 17 c, stk 1, indføres et kompensationskrav, der dog ikke finder anvendelse, hvis skaden for en ophavsmand er "minimal".

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget side 7, at der med § 17 c, lægges op til, at rettighedshaverne modtager kompensation inden for visse rammer. Det anføres videre: "Der lægges i den forbindelse op til, at det som udgangspunkt er parterne, dvs. de bemyndigede enheder og rettighedshaverne selv, der inden for direktivets rammer aftaler udformningen af kompensationsordningen og størrelsen på kompensationen." Foreningen kan tilslutte sig dette udgangspunkt.

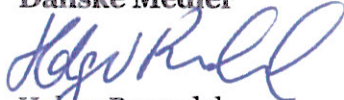
På side 15 henvises til, at der ifølge direktivets betragtning 14 ikke "må" gives kompensation, når skaden for en rettighedshaver er minimal. Det fremgår imidlertid af betragtning 14, som også gengives under punkt 2.3.2 side 16, at der i sådanne tilfælde ikke "bør" opstå nogen pligt til at betale kompensation. Det er Danske Mediers opfattelse, at lovforslaget i videst muligt omfang bør være tro mod direktivteksten, når en tekstnær implementering netop er tilsigtet. Der henvises endvidere til bemærkningerne til § 17 c, stk. 1, på side 26, hvor omtale af betragtning 14 også anvender ordet "må" i stedet for "bør".

Danske Medier kan i øvrigt fuldt ud tilslutte sig Kulturministeriets overvejelser og forslag under punkt 2.3.3 om udnyttelse af direktivets mulighed for at fastsætte kompensation til rettighedshaverne.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående bemærkninger ønskes uddybet. Henvendelser herom kan rettes til undertegnede på email hrd@danskemedier.dk eller telefon 3397 4000.

Med venlig hilsen

Danske Medier

Holger Rosendal

Chefjurist

Blindefonden - Fonden for Aktive Blinde

Gudrunsvej 7, 2. 358

8220 Brabrand

TLF. +45 42 47 63 21

EMAIL: blindefonden@blindefonden.dk

www.blindefonden.dk og www.debbi.dk

Brabrand den 13. marts 2018

Vedrørende forslag til lov om ophavsret (Gennemførelse af Marrakeshdirektivet)

Vi har med en del bekymring læst det udsendte forslag til ændring af ophavsretsloven og implementering af Marrakesh traktaten. Overordnet finder vi ikke at forslaget tager nok hensyn til syns- og læsehandicappedes adgang til værker i tilgængelige formater. Det fremgår klart af selve Marrakesh traktaten at formålet er at give syns- og læsehandicappede bedre adgang til værker i tilgængelige formater, men med det forelæggende forslag er det sandsynligt at syns- og læsehandicappede i Danmark får adgang til færre værker i tilgængelige formater. Herudover er der en række uklarheder i forslaget i den nuværende udgave. som det vil fremgå af vores bemærkninger er det uklart om lovforslaget vil betyde at vi kan fortsætte som nonprofit organisation der producere e-bøger til syns- og læsehandicappede, eller om indførelsen af forslaget som det forelægger nu vil betyde at vi bliver nød til at indstille produktionen af tilgængelige e-bøger. Desuden er der en række krav til de kommende bemyndigede organisationer der skal drøftes i samarbejde med repræsentanter for medlemsstaten altså Danmark, men det fremgår ikke ud fra forslagets tekst hvordan arbejdet med at sikre at disse krav til de bemyndigede organisationer skal foregå.

mangel på balance i forslaget.

tanken bag marrakesh traktaten er at sikre syns og læsehandicappede bedre adgang til litteratur. samtidigt har nogle lande særligt Danmark lagt stor vægt på at det bliver muligt at sikre compensation til rettighedshaverne. med det udsendte forslag har man sikret muligheden for at der skal betales for produktionen af tilgængelige tekster, men der er intet nævnt om forlagenes forpligtelser overfor producenterne af tilgængelige tekster. i debatten om det rimelige i at give syns og læsehandicappede adgang til tilgængelige bøger tales der meget om balance, men som vi læser forslaget stilles der kun krav til os som producenter af tilgængelige tekster, uden at der stilles krav til forlag og rettighedshaverne, om at det gøres lettere og mere effektivt at fremstille tilgængelige tekster. det vil ifølge forslaget helt være op til de enkelte forlag om man ønsker at give bemyndigede enheder mulighed for at få adgang til

digitale udgaver af tekster, der vil gøre det mere effektivt og billigere at producere tilgængelige udgaver af værket. vi er klar over at det ikke fremgår af hverken direktivet eller traktaten at der skal pålægges rettighedshaverne en sådan pligt, men det er lige så klart at formålet med marrakesh er at sikre en større adgang for syns og læsehandicappede til tilgængelige værker, og som situationen er i dag er det ikke en opgave det kommercielle marked evner at løfte.

Uklarhed omkring de bemyndigede enheder.

Som vi læser forslaget vil alle organisationer der fremstiller tilgængelige formater af værker, skulle være anerkendt som en anerkendt eller bemyndiget enhed. Det er beskrevet hvad der kræves for at blive en bemyndiget enhed, men ikke hvem der rent praktisk skal forestå bemyndigelsen af nuværende og eventuelle kommende producenter af tilgængelige værker. På Blindefonden forventer vi at vi på linje med NOTA er anerkendt som bemyndigede enheder. Med de foreslåede regler om undtagelse for betaling til rettighedshaverne, når værker fremstilles i særlige formater til en mindre brugergruppe, er det muligt at der vil blive interesse for at oprette en eller flere nye organisationer der udelukkende producere værker i de særlige formater, specielt fordi NOTA planlægger at stoppe produktionen af punktskrift senest i 2020.

Herudover stiller direktivet en række krav til bemyndigede enheder, krav som medlemsstaterne skal sørge for de bemyndigede enheder overholder, men det fremgår ikke hvordan det skal ske i praksis.

spørgsmål vedrørende tilgængelige formater.

Det er helt afgørende for forståelsen og anvendelsen af de nye regler at der skabes mere klarhed om hvad et tilgængeligt format er, og at der løbende holdes øje med udviklingen af tilgængelige elektroniske formater.

Som producent af elektroniske tekster til syns- og læsehandicappede i et særligt tilpasset format og særligt tilrettelagt så teksten kan anvendes af målgruppen, er det helt afgørende for vores fremtidige situation om vores e-bøger falder ind under undtagelsen nævnt i § 17 C stk. 2. Er det tilfældet kan vi fortsætte med at producere e-bøger uden at der skal indgås en aftale med rettighedshaverne.

Er det derimod tilfældet at vores e-bøger ikke falder ind under undtagelsesbestemmelsen i § 17 C st. 2, men skal omfattes af den almindelige regel i § 17 C vil der dels skulle betales kompensation til ophavsmanden og der skal inden den 11. oktober 2018 indgås en aftale med rettighedshaverne.

Det er altså helt afgørende for vores fremtidige produktion af materialer at det afklares, men ifølge forslaget er det umuligt at se hvordan en sådan afklaring skal finde sted, da spørgsmålet om hvad der er et tilgængeligt format ikke skal afgøres af *Ophavsretslicensnævnet*. *Spørgsmålet er om det er nødvendigt at indgå en aftale med rettighedshaverne eller vi kan fortsætte som hidtil.*

Ifølge bemærkningernes 2.2.2 har medlemsstaterne ifølge ministeriets beskrivelse, en anden forpligtigelse i forhold til værker i tilgængelige formater: Det følger endvidere af artikel 3, stk. 2, at medlemsstaterne skal sikre, at ethvert tilgængeligt format respekterer værkets eller frembringelsens integritet med behørigt hensyn til de ændringer, der er nødvendige for at gøre værket eller frembringelsen tilgængeligt i det alternative format.

Som vi læser den bemærkning skal der altså inden lovens ikrafttræden være styr på hvad de tilgængelige formater er, og herudover at sikre at formaterne overholder de nævnte betingelser. Det fremgår desværre ikke at lovforslaget hvem der har ansvaret for at det arbejde bliver udført.

Når vi prøver at forstå hvad der menes med tilgængelige formater, fremgår det af den foreslåede tekst i § 17 C stk 2 at der kan være tale om: "punktskrift eller andre formater, der normalt kun anvendes af personer med syns- eller læsehandicap". Som nævnt vil produktionen af punktskrift blive stoppet på NOTA senest i 2020, og ser vi på hvilke hjælpemidler brugerne anvender, er det de andre (elektroniske) formater der bliver helt afgørende. Der er desværre ingen beskrivelse af hvordan det afgøres hvad et tilgængeligt format er. Læser man teksten som den står er det nok kun daisy formatet der opfylder kravet om at være et format særligt udviklet til brug for syns- og læsehandicappede. <http://www.daisy.org/z3986/2005/Z3986-2005.html>. I den virkelige verden er situationen en anden. Standard formater som word, .doc, html, epub, eller Adobe pdf er ikke udviklet til brug for syns- og læsehandicappede. Derfor er det muligt at fremstille en word eller pdf fil så den er helt eller delvist utilgængelig. Det er heldigvis muligt såfremt man udformer filerne korrekt at fremstille en fil der er tilgængelig. Det er altså ikke formaterne eller antallet af brugere af et format der afgør om en elektronisk tekst er tilgængelig, men hvordan filen er fremstillet.

Læser man teksten i § 17 B som den står er det kun lovligt for personer eller organisationer at fremstille tilgængelige formater, medmindre der indgås en aftale med rettighedshaverne. I praksis vil det altså betyde at vælger en person at indskanne en tekst for at gøre det muligt for en synshandicappet at læse et værk, er det kun lovligt ifølge 17 B hvis teksten udleveres i et tilgængeligt format. Da punktprintere ikke er almindeligt forekommende vil det medføre at teksten vil blive udleveret i et almindeligt elektronisk format som eksempelvis word eller pdf. Som vi læser forslaget vil det stadig være ulovligt, og dermed bliver bestemmelsen i praksis meningsløs i den nuværende form.

Vi er bekymrede for om man i Kulturministeriet har forstået de her problemstillinger når man skriver følgende i bemærkningerne fra afsnit 2.2.3: "Herudover udgiver forlagene bøger i tilgængelige formater, som enten efter aftale kan købes af fx Nota og derefter distribueres til personer med syns- og læsehandicap eller købes selv af personen med syns- og læsehandicap". Senere i overvejelserne om forslagets økonomiske konsekvenser står følgende: "Herudover vil der skulle betales for erhvervelse af bøger m.v., som ikke falder ind under anvendelsesområdet for de nye regler. Dette vil fx være tilfældet, hvis Nota ønsker at købe en lydbog, som rettighedshaverne har udgivet i et tilgængeligt format, i stedet for selv at fremstille lydbogen". Ud fra vores erfaringer med hvad et tilgængeligt format er mener vi ikke at der kommercielt i Danmark fremstilles formater der kan siges at være tilgængelige,

. Men der er stor forskel på et brugbart format og et tilgængeligt format. De lydbøger forlagene udgiver kommercielt består teknisk set af en række mp3 filer der distribueres på en cd eller kan købes til download. Den navigation der findes i en sådan bog består i at hver fil har en længde på mellem 3 og 5

minutter. På den måde er det muligt ved hjælp af almindelige mp3 afspillere eller software at navigere mellem de indspillede filer. Men her er der ikke tale om at brugeren kan navigere mellem bogens kapitler, og slet ikke gå til en specifik side i den indtalte bog. For at opfylde et krav om at en sådan lydbog kan siges at være tilgængelig vil det efter vores opfattelse kræve at bogen konverteres fra mp3 til daisy format, og der under bearbejdelsen af lydbogen indføres bedre navigation så brugeren kan navigere i bogens struktur eksempelvis springe mellem bogens kapitler.

Krav til bemyndigede enheder.

Ifølge forslaget 17 D skal vi som bemyndiget enhed blandt andet opfylde følgende krav:

" § 17 d. En bemyndiget enhed, der er etableret i Danmark, og som overfører, stiller til rådighed, spreder eller udlåner tilgængelige formater til personer

med syns- eller læsehandicap eller bemyndigede enheder i andre lande inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), eller som importerer tilgængelige

formater fra en bemyndiget enhed, der er etableret i disse lande, skal indføre en praksis for at sikre, at den:

1) kun spreder, overfører tilgængelige formater til og stiller tilgængelige formater til rådighed for personer med syns- eller læsehandicap eller andre

bemyndigede enheder;

2) tager passende skridt for at modvirke, at tilgængelige formater bliver fremstillet, spredt, overført eller stillet til rådighed på uautoriseret vis;

3) udviser den fornødne omhu ved og fører registre over sin behandling af værker deraf; og

4) på sit websted, hvis dette er passende, eller gennem andre online- eller offline-kanaler offentliggør og opdaterer oplysninger om, hvordan den overholder

forpligtelserne i nr. 1)-3)."

Ifølge bemærkningerne er det medlemsstaterne der skal sørge for at de bemyndigede enheder opfylder kravene i § 17 D.

Disse krav til bemyndigede myndigheder er nye i forhold til situationen som den er i dag, hvor der ikke er blevet stillet krav til bemyndigede organisationer fra statens side, da begrebet benyndiget organisation er nyt. Som forventet bemyndiget organisation kan vi ikke se hvem vi skal drøfte overholdelsen af disse krav med.

Afsluttende skal det fastslås at vi finder det yderst problematisk at lovforslaget foreslås til ikrafttræden den 11. oktober 2018. Der er efter vores opfattelse for mange uklarheder i det nuværende forslag til at

det vil give mening med en så hurtig ikrafttræden. Som beskrevet tror vi hverken at de myndigheder der skal overholde reglerne i direktivet eller os som producenter vil kunne leve op til reglerne ud fra det forelæggende lovforslag.

Claus Thøgersen

Kulturministeriet
Att.: Lasse Lau Nielsen
Nicky Valbjørn Trebbien

13. marts 2018

Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven

Dansk Erhverv har modtaget høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.) fra Kulturministeriet den 9. februar 2018.

Dansk Erhverv har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv bakker op om Marrakesh-traktatens formål om at sikre ligestilling for syns- og læsehandicappede og fremme adgangen til offentliggjorte værker. Den teknologiske udvikling går i en positiv retning og muliggør i stigende grad, at mange kommercielle værker produceres og udgives med en høj grad af tilgængelighed, som kommer syns- og læsehandicappede til gode. Der er således allerede gode adgangsmuligheder for læsehandicappede på det kommercielle marked i Danmark, og de må forventes løbende at blive endnu bedre som følge af nye teknologiske muligheder.

Dansk Erhverv lægger vægt på, at ny regulering ikke skaber unødige barrierer eller byrder for det kommercielle marked, som i stigende grad understøtter ligestillingen for syns- og læsehandicappede.

Specifikke bemærkninger

Løvbemærkningerne side 24

Det er vigtigt, at implementeringen af Marrakesh-traktaten sikrer tilgængelighed for syns- og læsehandicappede i de situationer, hvor det kommercielle marked *ikke* kan imødekomme behovet. I de tilfælde, hvor det kommercielle marked har et relevant tilgængeligt produkt, bør der ikke indføres hjemmel til at fremstille nye alternative formater af produkter, idet der således allerede er opnået ligestilling for den syns- og læsehandicappede via det kommercielle marked. Derfor er det efter Dansk Erhvervs vurdering uholdbart og unødvendigt, at der i løvbemærkningerne side 24 midt for står, at der er valgfrihed i forhold til, om en person vil indkøbe bogen eller anvende de nye regler til at selv at fremstille et tilgængeligt format.

§§ 12 og 47

Det er positivt, at lovforslaget fastslår, at der skal tages hensyn til rettighedshaverne med en kompensationsordning, og at den nærmere udformning fastlægges via aftale mellem de bemyndigede enheder og rettighedshaverne. Det er ligeledes positivt, at det foreslås at udvide Ophavsretslicensnævnets kompetence til at afgøre tvister mellem parterne om compensationen.

Lovbemærkningerne side 15

Dansk Erhverv mener, at bemyndigede enheder skal have rimelige rammer for at fremstille tilgængelige eksemplarer, men de skal også have en klar forpligtelse til at sikre, at der ikke foregår misbrug. Teknologiens slagside er desværre, at misbrug som for eksempel ulovlig deling af digitale eksemplarer er blevet betydeligt lettere at udøve. Et sådan misbrug kan opnå et problematisk omfang for det kommercielle marked, hvis der ikke sættes ind med forebyggende tiltag. Derfor mener Danske Erhverv, at alle bemyndigede enheder bør pålægges et ansvar for at forebygge misbrug, uanset om de leverer indhold til andre lande eller ej.

Lovbemærkningerne side 19

Dansk Erhverv stiller spørgsmålstegn ved, at det på side 19 konkluderes, at lovforslaget ikke vurderes at have væsentlige økonomiske konsekvenser for det offentlige eller for erhvervslivet, og at den fremadrettede compensation til rettighedshaverne forventes at være i nedadgående retning. Lovforslaget indebærer en væsentligt udvidet adgang til at fremstille materiale til syns- og læsehandicappede. Samtidigt har Nota vurderet, at antallet af læsehandicappede vil stige væsentligt, og forslaget lægger kun i begrænset omfang op til misbrugsforebyggende foranstaltninger. Endeligt kendes detaljerne i en kommende kompensationsordning endnu ikke. Disse forhold taget i betragtning er det Dansk Erhvervs anbefaling, at der foretages yderligere analyse af de økonomiske konsekvenser for det offentlige og for erhvervslivet, inden der drages konklusioner.

Med venlig hilsen

Charlotte Enevoldsen
Chefkonsulent

Kulturministeriet
Att. Lasse Lau Nielsen

Christianshavn 14. marts 2018

Høringssvar til lovforslag om ændring af ophavsretsloven i anledning af gennemførelse af
Marrakesh-traktaten

Dansk Forfatterforening takker hermed for lejligheden til at afgive høringssvar til Kulturministeriet.

Marrakesh-traktaten har til formål at rette op på den ulighed, der er på verdensplan, hvor op mod 285 mio. blinde og synshæmmede pt. kun har adgang til mellem 1 og 7 % af verdens bøger i tilgængelige formater. Direktivet om traktatens implementering skal derfor gennem undtagelser fra ophavsretten sikre bedre adgang til værker, som ellers kun forefindes i ikke-tilgængelige formater, dvs. typisk kun som bogstavtekst, i boghandelen, på biblioteker og i uddannelsessystemet.

Det er et vigtigt og værdigt formål, som Dansk Forfatterforening bifalder. Danske forfattere, illustratorer og oversættere ønsker, at alle borgere har adgang til litteratur.

I en lang række andre lande vil implementeringen af traktaten ikke give anledning til de store problemer, idet den statslige produktion af bøger i formater tilgængelige for syns- og læsehandicappede er begrænset, og idet den kommercielle produktion af f.eks. e-bøger og lydbøger ikke spiller den store rolle på bogmarkedet. Undtagelser fra ophavsretten vil derfor have relativt lille indvirkning på dem, der lever af at skrive bøgerne.

Men sådan er det ikke i Danmark. Her har vi på den ene side et bogmarked, hvor e-bøger og især lydbøger tegner sig for en betydelig – og voksende – andel af bogmarkedet. På den anden side har vi en endog meget omfattende og ambitiøs offentlig produktion af litteratur til syns-

og læsehandicappede i regi af NOTA, som i de senere år har opnået voldsom vækst i antallet af brugere og klart tilsigter at dække en betydelig del af den samlede befolknings behov for litteratur.

På den baggrund er det i Danmark særligt vigtigt, at undtagelserne indføres på en balanceret og veldefineret måde. Det er ifølge Dansk Forfatterforening ikke helt tilfældet i det fremlagte lovforslag. Her følger en række nedslag i, hvad der for Dansk Forfatterforening er de mest centrale problemer.

Adgangen til tilgængeliggørelse af værker i andre formater er en undtagelsesregel

Det fremgår af direktivets art. 3, (3), at undtagelsen kun må anvendes "i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller den anden frembringelse og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser."

Dette er en henvisning til tretrinstesten, og Dansk Forfatterforening finder det nødvendigt at gengive dette kriterium i selve lovteksten for at understrege, at undtagelsen kun er nødvendig og relevant, når syns- og læsehandicappede ellers ikke kan få lige adgang til værkerne, f.eks. gennem kommercielle udgivelser i formater tilgængelige for læsehandicappede. Undtagelsen bør med andre ord kun gælde værker, der ikke findes i tilgængelige formater kommercielt. Ellers vil undtagelsen have for vidtgående indvirkning på markedet og dermed på vilkårene for dem, der skriver bøgerne. En undtagelse, der ikke er baseret på tretrinstesten, vil desuden reducere bogmarkedets incitament til at producere tilgængelige formater, således at den offentlige egenproduktion vil stå alene med den opgave at øge litteraturudbuddet for syns- og læsehandicappede.

Uden en solid forankring i tretrinstesten vil man være henvist til den uklarhed, der hersker i lovforslaget, når det gælder undtagelsens anvendelse. I bemærkningerne på s. 24 hedder det således, at det er:

"en betingelse for anvendelsen af undtagelsen, at det pågældende værk gøres tilgængeligt for en person med syns- eller læsehandicap, dvs. at det pågældende ikke-tilgængelige værk skal præsenteres på en alternativ måde [...]. Dette betyder, at der ikke med de nye regler kan fremstilles et tilgængeligt format på baggrund af fx en e-bog, der allerede er tilgængelig for en person med syns- og læsehandicap, dvs. som er 'født' tilgængelig."

Uklarheden opstår, når man så i ét og samme åndedrag fortsætter:

"Den pågældende person har dog i denne situation valgfrihed ift., om personen vil indkøbe bogen på det kommercielle marked i det tilgængelige format, eller om personen vil anvende de nye regler til selv at fremstille et tilgængeligt format på baggrund af samme bogtitel i et ikke-tilgængeligt format – fx hvis bogen ligeledes findes på markedet i papirformat."

Den form for uklarhed er til ugunst for alle de parter, der berøres af undtagelsen. Derfor bør anvendelsen eksplicit baseres på tretrinstesten.

Manglende grundlag for at estimere de økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Dansk Forfatterforening finder det stærkt kritisabelt, at der flere steder, s. 19-20, angives, at det offentliges betaling til rettighedshaverne må forventes at blive mindre. Side 17 hedder det endvidere:

"Med henblik på at sikre at kompensationen ikke bliver urimelig høj for de bemyndigede enheder, hvilket kan medføre en væsentlig begrænsning af udbuddet af titler til enhedernes brugere, indeholder forslaget en undtagelse fra kompensationspligten i de tilfælde, hvor skaden for en rettighedshaver er minimal, hvilket også kræves efter direktivets betragtning 14. "

Der er i lovforslaget ingen angivelse af omfanget af betalingen til rettighedshaverne i dag, hverken absolut eller relativt i forhold til omfanget af Notas brug. Det hører med, at der frem til i dag slet ikke er sket nogen betaling for en stor del af Notas fremstilling og tilgængeliggørelse af e-bøger frem til og med 2017. Hvad der derimod foreligger dokumentation for i lovforslaget, er at Notas brugergruppe er steget meget og fortsat vil stige. Dertil kommer, at lovforslaget – uanset vores bemærkninger ovenfor om afgrænsningen af brugen af undtagelsen – giver en større adgang for såvel Nota som andre bemyndigede enheder og målgruppepersoner til at fremstille og tilgængeliggøre værker. Derfor finder vi ovennævnte udsagn i allerhøjeste grad misvisende.

Vi finder det ydermere stærkt problematisk i forhold til de kommende forhandlinger om kompensationsniveauet mellem rettighedshaverne og det offentlige, at Kulturministeriet i den angivne bemærkning på side 17 foregriber, at rettighedshaverne skulle få mulighed for at opnå et

kompensationsniveau, som skulle være "urimelig højt" inden for de i forvejen stærkt afgrænsede rammer, der er stukket ud i såvel direktivets som lovforslagets bemærkninger.

Ud over at det er et negativt og subjektivt udsagn – på et ubegrundet grundlag, jf. ovenfor – må udsagnet forstås således, at det også går på summen af den samlede kompensation, der skal betales fra det offentlige til rettighedshaverne. Det bemærkes, at direktivets betragtning 14 handler om, at målgruppepersonerne ikke må pålægges byrder, og ordvalget er igen helt ude af trit med undtagelsens formål og påtænkte rækkevidde i forhold til den begrænsede brugergruppe og det kommercielle marked.

Vi foreslår derfor bemærkningen på side 17 ændret til følgende, som vi mener ligger i tråd med begrundelsen for undtagelsen fra kompensationspligten:

"Med henblik på at sikre at **håndteringen af kompensationsordningen ikke bliver urimelig byrdefuld** for de bemyndigede enheder, indeholder forslaget en undtagelse fra kompensationspligten i de tilfælde, hvor skaden for en rettighedshaver er minimal, hvilket også kræves efter direktivets betragtning 14."

For så vidt angår angivelserne på side 19-20 om, at udgifterne for det offentlige forventes at blive mindre, så mener vi, at Kulturministeriet bør indhente oplysninger om, hvad Nota faktisk har betalt til rettighedshaverne i en repræsentativ periode, og derefter fremkomme med et reelt begrundet estimat, der både tager højde for den udvidede ret til tilgængeliggørelse ifølge de nye regler og Notas egne prognoser for stigningen i brugergruppen.

Vederlagsaftaler gennem kollektiv forvaltning

Lovforslaget og bemærkningerne refererer gennemgående til aftaler om vederlag eller kompensation med 'rettighedshaverne'. Det er fint, men fra Dansk Forfatterforenings side vil vi gerne gøre opmærksom på, at rettighedshaverne ikke er en entydig størrelse, og at det kan være uklart eller ekstremt sammensat, hvem der egentlig er rettighedshavere til så store titelmasser, som der må formodes at være tale om. Her vil det være oplagt at lade sådanne aftaler blive håndteret i regi af kollektiv forvaltning, således at de specifikke rettighedskonstruktioner ikke skal udredes fra titel til titel på baggrund af individuelle forlagskontrakter, men kan håndteres under ét gennem f.eks. Copydan Tekst & Node, der repræsenterer forlag og forfattere/oversættere samlet.

Afsluttende bemærkninger

Dansk Forfatterforening vil overordnet set udtrykke tilfredshed med den imødekommenhed, som rettighedshaverne har oplevet fra Kulturministeriets og regeringens forhandling af selve direktivteksten i forhold til at bevare adgangen til at betale kompensation til rettighedshaverne, når vi i Danmark netop har et så godt udvalg af tilgængelige værker til læsehandicappede via Nota.

Og i lyset af vores kritiske bemærkninger ovenfor vil vi gerne udtrykke tilfredshed med at det fremgår af de specielle bemærkninger til fastsættelsen af kompensationen i § 17 C, stk. 1, at der bl.a. kan tages højde for omfanget af udnyttelsen.

På vegne af Dansk Forfatterforening

Morten Visby, fmd.

&

Anne Koldbæk, jurist

Kulturministeriet

att.: Lasse Lau Nielsen lln@kum.dk

Nicky Valbjørn Trebbien ntv@kum.dk

**DANSKE
FORLAG**
Danish Publishers

Børsen DK-1217 København K
Tlf: +45 3315 6688
info@danskeforlag.dk
www.danskeforlag.dk

12. marts 2018

OB-003a-026/cbh

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet m.v.)

Danske Forlag og Musikforlæggerne takker for muligheden for at afgive høringssvar i ovenstående sag.

Danske Forlag og Musikforlæggerne bakker fuldt op om Marrakesh-traktatens formål om at sikre ligestilling for læsehandicappede. Det er positivt at kunne konstatere, at teknologien og markedsudviklingen går i retning af, at flere lyd- og e-bøger på det kommercielle marked imødekommer de læsehandicappedes behov, og vi har gennem de senere år haft en dialog med Nota om, hvordan forlagene i produktionsprocessen kan sikre, at de kommercielle udgivelser imødekommer særlige behov for tilgængelighed. Det må være i alles interesse, at offentlig lovgivning og initiativer understøtter, at denne udvikling mod reel ligestilling fortsætter.

Danske Forlag og Musikforlæggernes høringssvar er koncentreret om følgende tre hovedområder samt en række øvrige delområder:

1. De nye undtagelsesregler skal begrænses til at omfatte udgivelser, som det kommercielle marked ikke allerede har udgivet i formater, som er tilgængelige for de læsehandicappede.
2. Folketinget skal have de nødvendige oplysninger omkring forslaget økonomiske konsekvenser, således at der kan afsættes de fornødne ressourcer.
3. Der skal stilles krav til alle de bemyndigede enheder, der benytter sig af undtagelserne, for at forebygge misbrug.

ad. 1 Betydningen af kommerciel tilgængelighed

Hensynet til den kommercielle udvikling af tilgængelige formater, almindelige samfundsmæssige betragtninger om værdispild ved dobbeltproduktion samt rettighedshavernes øv-

rige legitime interesser tilsiger, at implementeringen af Marrakesh-traktaten ikke skal gå videre end til at sikre lige behandling. Dette er også i tråd med hensynene bag tretrinstesten, som er gengivet i direktivets art 3. stk. 3. Når et værk er udgivet i et kommercielt tilgængeligt format, er der sikret ligebehandling.

Hvis et værk allerede findes i et tilgængeligt format, dvs. et format, som syns- og læsehandicappede kan tilegne sig, er der efter vores opfattelse ikke hjemmel i direktivet til at producere et nyt eksemplar.

Vi kan tilslutte os s. 24 mf. i lovbemærkningerne, hvor der står:

”Det er således en betingelse for anvendelsen af undtagelsen, at det pågældende værk gøres tilgængeligt for en person med syns- eller læsehandicap, dvs. at det pågældende ikke-tilgængelige værk skal præsenteres på en alternativ måde eller i en alternativ form, som giver personen med syns- eller læsehandicap ligeså let og behagelig adgang til værket, som en person uden funktionsnedsættelser eller handicap. Dette betyder, at der ikke med de nye regler kan fremstilles et tilgængeligt format på baggrund af fx en e-bog, der allerede er tilgængelig for en person med syns- og læsehandicap, dvs. som er ”født tilgængelig”.”

Derimod finder vi ikke, at der er belæg for nedenstående fortsættelse, som er lovgivning i bemærkningerne i strid med såvel lovteksten som direktivet:

”Den pågældende person har dog i denne situation valgfrihed ift., om personen vil indkøbe bogen på det kommercielle marked i det tilgængelige format, eller om personen vil anvende de nye regler til selv at fremstille et tilgængeligt format på baggrund af samme bogtitel i et ikke-tilgængeligt format – fx hvis bogen ligeledes findes på markedet i papirformat.”

Hvis den syns- eller læsehandicappede f.eks. kan købe lydbogen på det kommercielle marked, hvori består så det alternative format? Ministeriets udlægning giver heller ikke mening, når man læser følgende afsnit på samme side, da det her synes forudsat, at der ikke er hjemmel til at fremstille et ”tilgængeligt format”, hvis der allerede er et format for den pågældende handicapgruppe.

”En person med én type syns- eller læsehandicap vil endvidere ikke være forhindret i at fremstille et tilgængeligt format, selvom det pågældende værk er tilgængeligt for personer med andre typer syns- eller læsehandicap.”

At der ikke er direktivhjemmel til denne udvidelse af ordningen fremgår også af den omstændighed, at direktivets art. 3(1) i slutningen af indledningen forudsætter, at den pågældende handling er ”nødvendig”. Dette nødvendighedskrav, der er udeladt i den danske lovtekst, indebærer, at hvis relevante formater allerede er tilgængelige på det kommercielle marked, er det ikke nødvendigt for en institution som fx Nota at fremstille et nyt tilgængeligt format.

Tretrinstesten, der er gengivet i art. 3(3) i direktivet, bør inkorporeres i den danske lovttekst. Vi er opmærksomme på, at der ikke er tradition for i Danmark at gengive tretrinstesten i selve loven, men her bør det ske, fordi tretrinstesten i art. 3(3) drejer sig om, hvornår undtagelsen må "anvendes" – dvs. ikke af medlemsstaterne, men af de bemyndigede enheder m.v. Tretrinstesten er med andre ord rettet mod Nota og andre bemyndigede enheder og skal derfor fremgå af loven.

ad. 2 Forslagets økonomiske konsekvenser

Kulturministeriet udtaler i lovforslaget, at

"Forslaget vurderes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser for det offentlige"....."Såfremt direktivet vil påvirke den fremadrettede kompensation, der skal gives til rettighedshaverne, forventes det at være i nedadgående retning (dvs. lavere betalinger til rettighedshaverne), bl.a. i lyset af de begrænsninger i forhold til størrelsen på kompensationen, som er nævnt i de specielle bemærkninger til § 17 c nedenfor". (s. 19)

Det er Danske Forlags og Musikforlæggernes klare vurdering, at der her er tale om en fejl-vurdering, og vi mener, at både de læsehandicappede, Nota og rettighedshaverne har en klar interesse i, at Folketinget bliver korrekt oplyst om de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, så der kan afsættes de fornødne midler.

En række forhold peger tydeligt mod, at det må forventes, at vederlagene til rettighedshaverne fremadrettet vil blive væsentlig højere, end det er tilfældet i dag:

- Lovændringen indebærer en væsentligt udvidet adgang til at fremstille materiale til syns- og læsehandicappede sammenlignet med hidtil. Iht. de gældende regler, har Nota som udgangspunkt ikke hjemmel til at producere og tilgængeliggøre e-bøger, og Nota har hidtil kun i meget begrænset omfang iht. aftaler betalt rettighedshaverne for tilrådighedsstillelse af e-bøger.
Nota har f.eks. ikke i 2017 betalt vederlag for udlån af e-bøger fra Studieservice-samlingen, uanset at der i 2017 er foretaget 267.485 udlån fra Studieservice-samlingen mod 40.137 udlån i Nota Classic-samlingen.
Ift. udlån af e-bøger fra Nota Classic-samlingen, som ikke er udgivet i kommercielt tilgængelige formater, er der indgået en aftale mellem Copydan og Nota. Aftalen har haft virkning siden Kulturministeriets godkendelse den 17. marts. 2017 og dækker derfor ikke over et fuldt års udlån, ligesom der kun i begrænset omfang betales vederlag til rettighedshaverne iht. bilaterale aftaler.
- For produktion af lydbøger iht. ophavsretslovens § 17, stk. 3 betales i dag et vederlag pr. indlæst minut til forfatterne baseret på en forældet aftale, som stammer fra en tid,

hvor antallet af brugere hos Nota var væsentlig lavere, end det er tilfældet i dag. Dansk Forfatterforening og Danske Skønlitterære Forfattere har derfor i 2017 bedt om at få genforhandlet aftalen.

- Antallet af brugere hos Nota vokser kraftigt, og Notas rammeaftale med Kulturministeriet 2017-2020 fra december 2016 oplyser, at Nota i 2016 har 115.000 medlemmer, men at ambitionen er, at

"Nota stiler mod at skulle servicere op mod 180.000 medlemmer i 2020" "Den potentielle medlemsgruppe på Nota af mennesker med læsehandicap er dog langt større. Det skønnes, at mellem 5 % og 7 % af befolkningen er ordblinde, hvilket alene svarer til 285.000-400.000 i den danske befolkning. Hertil kommer synshandicappede, mennesker med andre læsehandicap f.eks. som følge af afasi og ADHD. I de seneste år er tilgangen af skoleelever til Nota med ADHD steget betydeligt. Endvidere er der stigende interesse for adgang til Notas samlinger for en række brugergrupper, som ikke er læsehandicappede, men som har læsevanskeligheder grundet manglende uddannelse eller sprogkundskaber."

ad. 3 Krav til bemyndigede enheder for at forebygge misbrug

I lovforslagets § 17 d stilles der en række krav til de bemyndigede enheder, som bl.a. skal forebygge, at de filer, som distribueres af de bemyndigede enheder, bliver misbrugt. I lovforslaget har man valgt alene at stille kravene til bemyndigede enheder, som tilgængelig-gør værkerne i andre lande.

Danske Forlag og Musikforlæggerne opfordrer til, at kravene stilles til alle bemyndigede enheder uanset, om der sker en grænseoverskridende overførsel af filerne. Rettighedshaverne har allerede nu oplevet, at især studieböger, som stilles til rådighed af Nota for de læsehandicappede, bliver ulovligt videresdistribueret til andre studerende. Dette kan på sigt få betydelige konsekvenser for udgivelsen af dansksprogede læreböger. Derfor er det helt afgörende og rimeligt, at de bemyndigede enheder, som benytter sig af undtagelsesreglen, også pålægges et ansvar for at forebygge misbrug. Erfaringerne hidtil er, at det misbrug, der finder sted, sker ift. indhold stillet til rådighed af danske enheder, som distribuerer til danske læsehandicappede. Derfor savner det mening at begrænse kravene i § 17d til bemyndigede enheder, som leverer indhold til andre lande.

Danske Forlag og Musikforlæggerne mener i övrigt, at det allerede følger af direktivteksten, at kravene skal stilles til alle bemyndigede enheder. Art. 5 i direktivet referer til bemyndigede enheder, som udförer "de handlinger, der er omhandlet i artikel 4". I art. 4 står der, at medlemsstaterne skal sikre, at en bemyndiget enhed skal kunne udför handlingerne til gavn for en målgruppeperson eller en anden bemyndiget enhed *som er etableret i en hvilken som helst medlemsstat. En hvilken som helst medlemsstat* omfatter også den

medlemsstat, hvor aktiviteten foregår. Det vil i dette tilfælde sige bemyndigede enheder etableret i Danmark.

Der skal fastsættes en sanktion for overtrædelse af § 17 d, som ellers vil være uden nogen praktisk effekt.

Andre bemærkninger

ad. § 17 c - ophavsmandens krav på kompensation

Det fremgår af § 17 c, at "ophavsmanden har krav på kompensation". Under hensyn til historikken med lydbøgerne i den gældende lovs § 17, stk. 3, bør det i forarbejderne præciseres, at når der står "ophavsmænd", dækker det over såvel forfattere og oversættere som forlæggere, der lider økonomisk skade ved de handlinger, der omfattes af undtagelsen fra eneretten.

Fastsættelsen af vederlagets størrelse

Det er meget fint – og i overensstemmelse med mandatudviklingen under direktivforhandlingerne – at det på s. 26 mf. nævnes, at der ved fastsættelsen af vederlaget "kan tages højde for [...] om rettighedshaverne selv har udgivet et tilgængeligt format på det kommercielle marked". Dog bør der her stå "skal" i stedet for "kan". I sætningen herefter hedder det:

"Hvis det tilgængelige format f.eks. laves på baggrund af en bog i et ikke-tilgængeligt format, som en skole har indkøbt fra rettighedshaverne med det formål at give en elev med et syns- eller læsehandicap adgang til bogen i et tilgængeligt format, vil dette kunne tale for, at der vil være skade af minimal karakter, da rettighedshaverne må antages at have modtaget betaling på anden vis – nemlig ved skolens indkøb."

Her bør det for ordens skyld præciseres, at manglende kompensation med den begrundelse, at rettighedshaverne allerede har modtaget betaling, i eksemplet forudsætter et 1:1 forhold, dvs. at der kun er ét fremstillet eksemplar til én elev. Ellers kan man udnytte fx et digitalt format langt bredere end en fysisk bog. Dette bør præciseres i lovbemærkningerne.

Begrænsningen s. 27 øv. om, hvornår der er minimal skade, forekommer tilfredsstillende, men det bør præciseres, at undtagelsen ikke omfatter lydbøger. Se også s. 17 n.

Mulighed for aftaler med kollektive forvaltningsselskaber

Det bør fremgå af lovbemærkningerne, at rettighedshaverne kan vælge at rette individuelle kompensationskrav eller gå sammen i en kollektiv forvaltningsorganisation og rejse et fælles krav gennem en sådan organisation. De tvister om vederlagets størrelse, som kan afgøres af Ophavsretsligningsnævnet, jf. § 17 c, stk. 3, vil således enten være individuelle vederlagskrav eller, hvis rettighedshaverne vælger det, kollektive vederlagskrav.

Rapporteringspligt

Det bør fremgå af bemærkningerne, at bemyndigede enheder skal forpligtes til at rapportere brugen til rettighedshavernes organisationer.

Handicapkriteriet

Det fremgår af høringsudkastet, at "personer, som en gang er blevet indmeldt ved Nota, ikke efterfølgende bliver tjekket for, om de fortsat opfylder kravene for at blive indmeldt....". Danske Forlag og Musikforlæggerne mener, at denne sætning bør slettes, da den skaber tvivl om, hvorvidt en bemyndiget enhed overholder forpligtelsen til at iagttage handicapkriteriet for at være omfattet af undtagelsen.

Tekniske beskyttelsesforanstaltninger

Det fremgår af lovforslaget side 12, afsnit 3, at

"Af artikel 3, stk. 4, fremgår det, at artikel 6, stk. 4, første, tredje og femte afsnit, i direktiv 2001/29/EF (Infosoc-direktivet) finder anvendelse på undtagelsen i artikel 3, stk. 1, i Marrakeshdirektivet. Dette medfører, at rettighedshavernes mulighed for at anvende tekniske beskyttelsesforanstaltninger i henhold til Infosoc-direktivet begrænses, således at personer med syns- eller læsehandicap, bemyndigede enhver m.v. ikke hindres i at udnytte deres rettigheder i henhold til Marrakeshdirektivet."

Udtrykket "anvende" skal ændres, da den refererede bestemmelse ikke indebærer, at rettighedshaverne generelt må forhindres i at anvende tekniske beskyttelsesforanstaltninger, som kan være helt nødvendige for at undgå ulovlig brug. Formålet med bestemmelsen er alene, at rettighedshaveren konkret i forhold til en læsehandicappet kan blive pålagt at fjerne tekniske beskyttelsesforanstaltninger, så en læsehandicappet kan få adgang til et ellers beskyttet værk.

Med venlig hilsen

Christine Bødtcher-Hansen
direktør
Danske Forlag

Ole Dreyer
formand
Musikforlæggerne

Til Kulturministeriet
ll@kum.dk og ntv@kum.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 13. marts 2018
Sag 6-2018-00287 – Dok. 360510/mol_dh

Høringssvar: Lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Danske Handicaporganisationer (DH) har følgende bemærkninger:

Kompensation

Det fremgår af lovforslaget, at ministeriet vil udnytte Marrakeshdirektivets muligheder for at fastsætte kompensation. Argumentet for dette er at forhindre, at rettighedshavere lider skader. DH stiller spørgsmålstegn ved, at rettighedshaverne vil lide skade, fordi de bemyndigede enheder fremstiller tilgængelige formater. Derfor mener vi, at størrelsen på en kompensation ikke må være for høj. Dette er også vigtigt, fordi størrelsen på kompensationen vil skulle tages fra det budget, den bemyndigede enhed, som i dag er f.eks. Nota, har til fremstilling af tilgængelige formater. Vi mener, det er ministeriets forpligtelse i lovforslaget at gøre opmærksom på, at pengene til kompensation tages fra det budget, der er til rådighed til tilgængeliggørelse af materialer. En for stor kompensation vil indskrænke udbuddet af tilgængelige formater for mennesker med handicap, når det drejer sig om andre formater end punktskrift. Det er vigtigt at understrege, at disse formater er af afgørende betydning for, at mennesker med handicap har samme muligheder som alle andre: Mulighed for uddannelse og arbejde. For at være med i samfundet - i foreninger, i kulturtilbud. Så længe digitale formater som udgangspunkt ikke bliver produceret i tilgængelig form, vil det være nødvendigt at tilpasse disse til brug for syns- og læsehandicappede.

Vi ser det som positivt, at der ikke skal betales kompensation for tilgængelige formater i punktskrift eller andre tilgængelige formater, som kun er relevante eller brugbare for en mindre gruppe af personer med syns- eller læsehandicap. Muligheden for at få fremstillet værker i tilgængelig form med punktskrift er af afgørende betydning for personer, der er blinde eller døvblinde. Derfor er det også vigtigt, at kompensationen til rettighedshavere ikke kommer til at stå i vejen for, at så mange værker som muligt kan blive gjort tilgængelige på punktskrift.

Vi er bekymrede for, at forslaget ikke forholder sig til opgørelsen af eller compensationens eksakte størrelse. Dette beror på, at der indgås en aftale mellem de bemyndigede enheder og rettighedshaverne om udformningen af kompensationsordningen og compensationens størrelse inden for direktivets og lovforslagets rammer. DH mener, at der skal sættes en tidsfrist for, hvornår denne aftale skal være indgået. Det er vigtigt, at der ikke sker en nedgang i produktionen af tilgængelige formater på grund af en lang forhandlingstid mellem parterne og mangel på at komme til enighed om en aftale. Vi mener, der i lovbemærkningerne er brug for at komme med en uddybning af, hvilken form for aftale der ville kunne indgås, og hvordan denne kan gøres så smidig som mulig for alle parter.

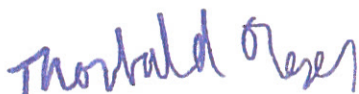
Bemyndigede enheder

DH finder det problematisk, at der i lovforslaget hverken er en beskrivelse af, hvilke krav en bemyndiget enhed skal leve op til for at blive godkendt eller anerkendt af en medlemsstat, eller hvordan det sikres, at den bemyndigede enhed lever op til de forpligtelser, den har påtaget sig. Vi foreslår, at kulturministeren udsteder en vejledning om reguleringen af bemyndigede enheder.

Der kan opstå behov for at etablere nye bemyndigede enheder i en situation, hvor forsyningen af bøger i tilgængelige formater bliver uacceptabelt lav eller bestemte fagområder ikke dækkes af de tilgængelige materialer. Derfor vil det være vigtigt at kende betingelserne for oprettelsen af nye bemyndigede enheder. I øvrigt findes der allerede på nuværende tidspunkt meget små organisationer, som producerer bøger i tilgængelige formater. Disse har brug for at vide, om de kan fortsætte som bemyndigede enheder efter lovens ikrafttrædelse.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, kan disse rettes til chefkonsulent, Monica Løland, på tlf.: 3638 8524 eller e-mail: mol@handicap.dk.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen

Formand

Louise Andersen

Fra: Sekretær, DsF <kontor@skoenlit.dk>
Sendt: 12. marts 2018 14:00
Til: Louise Andersen
Emne: SV: Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Kære Louise Andersen

Danske skønlitterære Forfatters høringssvar på lovudkast af 9. februar 2018 om implementering af Marrakesh-direktivet

Danske skønlitterære Forfattere (DsF) har disse kommentarer til lovudkastet om implementering af Marrakesh-direktivet vedr. syns- og læsehandicappede.

Forfattere og læsere har brug for hinanden, så DsF har naturligvis stor sympati for, at syns- og læsehandicappede skal have lige adgang til bøger og anden trykt tekst, også i digitale formater.

Ligestillingen bør manifestere sig således, at en institution som Nota ikke kan fremstille fx digitale lydbøger, hvis der allerede findes digitale lydbøger i et tilgængeligt format til syns- og læsehandicappede.

Læsepædagoger, software-fremstillere og andre grupper, der stiller deres tjensteydelser til rådighed for syns- og læsehandicappede gør det ikke gratis, men til forhandlede og rimelige tariffer. Rettighedshaverne er ikke lønmodtagere, men skal have et rimeligt vederlag.

DsF finder det meget sært, at det i lovforslagets bemærkninger anføres, at lovforslaget indebærer "mindre betaling til rettighedshaverne", når der ikke redegøres for det aktuelle niveau og hvad det dækker.

I dag er det største antal udlån fra Nota i den kategori, der kaldes "Studieservice". Den har Nota hidtil ikke betalt for, da Nota og rettighedshaverne ikke har kunnet nå til enighed om vederlagets størrelse. Endelig har Nota været i meget kraftig vækst de seneste godt ti år og tænkes at få flere og flere brugere (se i øvrigt s. 17 i lovbemærkningerne), desuden vil lovændringen indebære en væsentligt udvidet adgang til at fremstille materiale til syns- og læsehandicappede (se s. 5 i lovbemærkningerne).

Med venlig hilsen

Jan Thielke, formand
Danske skønlitterære Forfattere

På vegne af formand Jan Thielke

og med venlig hilsen

Peter H. Olesen
sekretær

Danske skønlitterære Forfattere
Danish Poets and Fiction Writers

Louise Andersen

Til: Lasse Lau Nielsen
Emne: SV: Høringssvar fra Danske Tegneserieskabere vedr. høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Fra: Frank Bruun Madsen [<mailto:post@kurtdunder.dk>]

Sendt: 10. marts 2018 22:39

Til: Nicky Valbjørn Trebbien; Lasse Lau Nielsen

Emne: Høringssvar fra Danske Tegneserieskabere vedr. høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Til

Kulturministeriet

Att: Lasse Lau Nielsen og Nicky Valbjørn Trebbien

Høringssvar fra Danske Tegneserieskabere vedr. høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

20. marts 2018

Idet vi kvitterer for det tilsendte høringsbrev vedrørende udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.) har foreningen Danske Tegneserieskabere følgende bemærkninger til udkastet:

Vi anerkender vigtigheden af at forsyne personer med syns- eller læsehandicap med litteratur i tilgængelige formater. Vi kan imidlertid ikke acceptere, at det sker tvangsmæssigt og uden fuld økonomisk kompensation til rettighedshaverne og må på det kraftigste protestere mod den form for ekspropriation, lovforslaget i dets nuværende udformning er udtryk for. Rettighedshaverne har kun deres kunst at lave af. Det er vort indtryk, at de ansatte i de offentlige institutioner og nonprofitorganisationer, der omtales i loven, alle vil oppebære normal løn under fremstillingen af de i lovforslaget nævnte hjælpemidler baseret på rettighedshavernes værker, og vi ser derfor ingen grund til, at rettighedshaverne som de eneste i processen skal arbejde gratis. Det er hverken rimeligt eller fair.

Desuden må vi gøre opmærksom på, at målgruppen for hjælpemidler er vokset ganske betydeligt, efter at læsehandicappede er blevet inkluderet i gruppen af personer, der skal modtage gratis hjælpemidler: Fra omkring 1% af befolkningen til potentielt over 10% alt efter myndighedernes definition. Vi anerkender vigtigheden af at forsyne disse personer med litteratur i tilgængelige formater, men vi må forlange, at der betales herfor i henhold til de aftaler, vore medlemmer har indgået med deres respektive forlag. Ellers vil det i sidste ende betyde, at grundlaget for frembringelse af nye litterære værker undermineres til skade for kunstnerne og læsere med og uden syns- og læsehandicap.

På foreningens vegne,

FRANK MADSEN
Bestyrelsesmedlem

Louise Andersen

Fra: Offentlige Høringer <hoering@kb.dk>
Sendt: 9. marts 2018 15:26
Til: Louise Andersen; Lasse Lau Nielsen
Emne: RE: Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Kære Lasse Lau Nielsen

Tak for muligheden for at kommentere udkast til lovforslag.

Det Kgl. Bibliotek kan støtte lovforslaget.

Med venlig hilsen

Lene Hedegaard Johansen
Chefkonsulent, juridisk rådgiver for direktøren
Advisor to the Director General

Direktørens stab
Director General's staff

+45 9132 4311
lehj@kb.dk

**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

Det Kgl. Bibliotek
Royal Danish Library

Søren Kierkegaards Plads 1
DK-1221 København K
+45 3347 4747

CVR 2898 8842
EAN 5798 000 795297

From: Louise Andersen [<mailto:loa@kum.dk>]

Sent: Friday, February 09, 2018 1:48 PM

Subject: Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Se venligst vedlagte høringsbrev vedrørende udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Med venlig hilsen

Louise Andersen

Fra: Steen Madsen <steen@stagedirectors.dk>
Sendt: 13. marts 2018 17:47
Til: Lasse Lau Nielsen; Nicky Valbjørn Trebbien
Emne: SV: Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Alene fremsendt pr. mail til lln@kum.dk og ntv@kum.dk

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Foreningen af Danske Sceneinstruktører takker for muligheden for at kommentere lovudkastet vedr. syns- og læsehandicappede. Vi støtter, at syns- og læsehandicappede skal have lige adgang til bøger og anden trykt tekst. FDS finder principielt, at undtagelsen fra eneretten ikke bør give adgang til at fremstille formater, der er tilgængelige for syns- og læsehandicappede, hvis der allerede findes et tilgængeligt format til syns- og læsehandicappede. Dette følger også af tretrinstesten i direktivets art. 3, stk. 3, som bør overføres direkte til den danske lovtekst, hvis denne skal stemme overens med direktivet. Følgende sætning s. 24 i lovudkastet synes at indikere, at ministeriet deler denne opfattelse: "En person med én type syns- eller læsehandicap vil endvidere ikke være forhindret i at fremstille et tilgængeligt format, selvom det pågældende værk er tilgængeligt for personer med andre typer syns- eller læsehandicap."

FDS finder det forkert og urimeligt, at der i de almindelige bemærkninger udtrykkes en forudsætning om mindre vederlagsbetaling til rettighedshaverne. Dette er ikke underbygget og forekommer ulogisk, når Nota får stadigt flere brugere, og som følge af lovændringen bredere mulighed for at kopiere værker til syns- og læsehandicappede.

På bestyrelsens vegne

Steen Madsen
sekretariatschef

Fra: Louise Andersen [<mailto:loa@kum.dk>]

Sendt: 9. februar 2018 13:48

Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Se venligst vedlagte høringsbrev vedrørende udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Med venlig hilsen

Louise Andersen

Louise Andersen

Til: Lasse Lau Nielsen
Emne: SV: Udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven

Fra: Ole Holst Andersen [<mailto:OHA@Nota.dk>]
Sendt: 14. marts 2018 14:06
Til: Lasse Lau Nielsen
Emne: Udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven

Kære Lasse,

På vegne af Nota vil jeg gerne bemærke, at Nota er glade for lovforslaget om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.) og at Nota støtter forslaget.

Med venlig hilsen

Ole Holst Andersen
Vicedirektør

Mob. 39 13 46 28

Nota
Teglværksgade 37
2100 København Ø
Tlf. 39 13 46 00

nota.dk
facebook.com/nota.dk

Louise Andersen

Fra: Allan Bartroff <allan.bartroff@rettighedsalliancen.dk>
Sendt: 14. februar 2018 10:53
Til: Lasse Lau Nielsen; Nicky Valbjørn Trebbien
Cc: Maria-Victoria Viereck
Emne: Rettighedsalliancen: Bemærkninger til 'Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven(gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)'

Kulturministeriet

Rettighedsalliancen (RA):

Bemærkninger til Kulturministeriets *Høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven(gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)* 9. februar

Rettighedsalliancen har ikke bemærkninger til fremsendte udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.); Rettighedsalliancen finder forsat afgrænsningen af, hvilken brugerkreds der vil kunne anvende undtagelserne, er tilfredsstillende, idet RA dog skal understrege, at fortolkningen af omfanget af den udvidede brugerkreds, dvs. 'Personer med syns-, læse- og hørehandicap m.v.'" bør foretages ud fra lovens grundintentionen om at sikre syns- og høre handicappede adgang til materiale, der er ophavsretslig beskyttet.

Med venlig hilsen,

Allan Bartroff
Consultant
[RettighedsAlliancen](#)

Mobile: +45 4017091
E-mail: allanbartroff@rettighedsalliancen.dk
www.rettighedsalliancen.dk

SHARE WITH CARE

SAMRÅDET FOR OPHAVSRET

Lautrupsgade 9 – 2100 København Ø

E-mail: info@samraadetforophavsret.dk – www.samraadetforophavsret.dk

13. marts 2018

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Alene fremsendt pr. mail til lln@kum.dk og ntv@kum.dk

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.)

Samrådet for Ophavsret er et uformelt samarbejde mellem alle danske organisationer, der repræsenterer ophavsmænd og udøvende kunstnere. Nærmere oplysninger om Samrådet for Ophavsret, herunder medlemskredsen, kan findes på www.samraadetforophavsret.dk.

Det fremsendte udkast til lovforslag, som er modtaget med Kulturministeriets høringsmail af 9. februar 2018, giver Samrådet for Ophavsret anledning til følgende bemærkninger:

Marrakeshdirektivet

Samrådet finder fortsat, at Marrakeshtraktaten og § 17 i den gældende danske ophavsretslov forfølger et anerkendelsesværdigt formål og som udgangspunkt indeholder en rimelig afvejning af de synshandicappe- des behov over for rettighedshavernes interesser.

Vi har tidligere i høringssvar af 3. november 2016 givet udtryk for, at denne balance ikke var afspejlet i EU-kommissionens forslag til Marrakeshdirektivet.

Dette gælder desværre i samme grad det vedtagne direktiv, som desuden levner det danske folketings meget begrænsede manøvrer muligheder ved implementeringen.

Samrådet konstaterer med beklagelse, at kulturministeriets aktuelle lovudkast repræsenterer løsningen af en meget bunden opgave.

Samrådets Forretningsudvalg

Sekretariatschef **Anna-Katrine Olsen**
tlf. 22 92 14 61 – ako@skuespillerforbundet.dk
Sekretariatschef **Sandra Anne Piras**
tlf. 3333 0888 – sandra@filmdir.dk
Chefjurist **Morten Madsen**
tlf. 3524 0240 – mm@dmf.dk

Juridisk og international chef **Jakob Hüttel**
tlf. 3330 6300 – jhl@koda.dk
Chefjurist **Christina Bergholdt Knudsen**
tlf. 33 45 40 30 – cbk@dramatiker.dk
Juridisk Konsulent **Anders Sevel Johnsen**
tlf. 3342 8000 – asj@journalistforbundet.dk

Definitioner

Definitionen af en "person med syns- eller læsehandicap" i § 17 a, stk. 2, omfatter bl.a. enhver, der

*"c) har et **perceptions- eller læsehandicap**, og som derfor er ude af stand til at læse trykte værker i tilnærmelsesvis samme grad som en person uden et sådant handicap."*

Ifølge direktivets betragtning 7 skal herunder regnes "dysleksi eller enhver anden form for indlæringsvanskelighed."

Den eneste anvisning på vurderingen af dette handicap er, at den altid skal ske "på individuel basis", og at en lægeerklæring eller "visitation af offentlig myndighed" må skabe formodning for, at betingelsen er opfyldt. Det fortaber sig, hvilke nærmere kriterier denne vurdering skal bygge på.

TRIPS artikel 13 og Marrakeshdirektivets artikel 3, stk. 3

Notas brugerantal er ifølge udkastet steget fra ca. 10.000 i 2004 til ca. 135.000 i dag, hvilket næsten udelukkende skyldes ordblindegruppen. Langt størstedelen af brugerne er i alderen 10 – 29 år. En person, som én gang er blevet indmeldt, bliver aldrig senere tjekket for, om den pågældende stadig opfylder kravene, men kan fortsat modtage alle ydelser fra Nota.

Nota har i sit hørings svar vedr. Marrakesh-direktivet bemærket, at det vil være "meget uheldigt", hvis der skal ske en sortering af personer i forhold til graden af deres syns- og læsehandicap, henholdsvis perceptionshandicap, herunder dysleksi. En sådan differentiering må dog være en naturlig og nødvendig konsekvens af ordningen i Marrakeshdirektivet. Dettets artikel 3, stk. 3, fastslår, på linje med TRIPS artikel 13, at direktivets undtagelsesregler "kun (må) anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse ... og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser."

Samrådet for Ophavsret ønsker en udtrykkelig bestemmelse svarende til direktivets artikel 3, stk. 3, og TRIPS artikel 13 indføjet i ændringslovens tekst.

Vækstkurven for Notas brugerantal vil kunne sætte spørgsmålstegn ved undtagelses-reglernes forenelighed med disse bestemmelser.

Udkastets § 17 d

Ifølge udkastets § 17 d, stk. 1, skal Nota og eventuelle andre bemyndigede enheder etableret i Danmark indføre en praksis for at sikre overholdelse af reglerne for deres virksomhed og forhindre misbrug, ligesom de skal offentliggøre og opdatere oplysninger om, hvordan de overholder disse forpligtelser. Bestemmelsen skal implementere direktivets artikel 5, stk. 1, men ved transformeringen af artikel 5, stk. 1 (c), er de nedenfor med fed type fremhævede ord faldet ud af lovudkastets § 17 d, stk. 1, nr. 3:

"c) udviser den fornødne omhu ved og fører registre over sin behandling af værker eller andre frembringelser og tilgængelige formater deraf;"

Der bør ikke herske tvivl om, at andre frembringelser og tilgængelige formater heraf skal behandles og registreres med samme omhu som værker og tilgængelige formater af disse. Direktivets formulering bør derfor bevares.

Et lignende forhold synes at gøre sig gældende ved transformeringen af direktivets artikel 5, stk. 2, til lovudkastets § 17 d, stk. 2:

Ordet "ophavsmænd" bør her ændres til "**rettighedshavere**", svarende til terminologien i direktivet.

Direktivets artikel 5, stk. 2, (a) bestemmer endvidere, at den bemyndigede enhed på en tilgængelig måde skal forsyne rettighedshaverne med

- a) listen over værker eller andre frembringelser, for hvilke den er i besiddelse af tilgængelige formater, og hvilke formater det drejer sig om,

mens lovudkastet alene nævner "en liste over de tilgængelige *formater*, som enheden har til rådighed."

Direktivets formulering må også her foretrækkes for klarhedens og fuldstændighedens skyld.

Bemyndigede enheders forpligtelser

I bemærkningerne til udkastet anføres det, at Kulturministeriet på nuværende tidspunkt ikke finder behov for at fastsætte yderligere forpligtelser for de bemyndigede enheder end dem, der kræves efter direktivet. Samtidig udtrykkes flere steder en forventning om, at disse enheder på frivillig basis vil indføre foranstaltninger for at forhindre misbrug og herunder bl.a. sikre, at de tilgængelige formater kun bruges af personer med syns- eller læsehandicap mv. (p. 15 f.) Det vil være op til enheden selv at udforme denne praksis, men der peges på muligheden for at fastsætte disse tiltag i samarbejdsaftaler med rettighedshaverne.

Der skal ikke herske tvivl om, at ophavsmændene og de udøvende kunstnere gerne forhandler om sådanne aftaler, men det forekommer unægtelig svært at se incitamentet for de bemyndigede enheder under det regelsæt, som udkastet indeholder. Fremtiden må vise, om ministeriets forventninger indfries.

En supplerende lovhjemmel for Kulturministeren til at fastsætte nærmere regler vil være hensigtsmæssig.

Kompensation

Marrakeshdirektivet fastsætter en obligatorisk undtagelse fra de rettigheder, der harmoniseres ved hjælp af EU-retten, og som er relevante for de anvendelser og værker, der omfattes af Marrakeshtraktaten (direktivets betragtning 6). Det har således hverken været muligt at bevare aftalelicensen i § 17, stk. 4, ophavsmændenes vederlagsret eller de udøvende kunstneres eneret til indlæsning og spredning af lydbøger iht. § 17, stk. 3.

Udkastets § 17 c tilbyder i stedet en ordning, der giver rettighedshaverne mulighed for at forhandle sig til kompensation i det begrænsede omfang, direktivets betragtning 14 tillader. Ved opgørelsen af den mulige

skade bør der tages hensyn til den rettighedsmæssige forringelse, lovændringen påfører de forskellige grupper af rettighedshavere.

Almindelige fortolkningsprincipper for tidsmæssig anvendelse af nye regler bør føre til, at lydoptagne fremførelser, der før ændringslovens ikrafttræden er indlæst iht. en eneretsaftale, ikke i medfør af lovændringen kan kopieres eller spredes uden samtykke fra indlæseren. Samrådet ser gerne dette præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

Vedrørende de økonomiske konsekvenser af forslaget bemærker Kulturministeriet, at *'Såfremt direktivet vil påvirke den fremadrettede kompensation, der skal gives til rettighedshaverne, forventes det at være i nedadgående retning (dvs. lavere betalinger til rettighedshaverne) ...'*. Kulturministeriet synes i den forbindelse ikke at være opmærksom på, at der er områder, hvor der ikke er indgået aftale om betaling endnu, ligesom der er områder, hvor betalingen er fastsat på et tidspunkt, da Notas brugergrundlag var langt mindre, og hvor der endnu ikke var et kommercielt lydbogsmarked.

Tidsmæssige begrænsninger og revision

En gennemførelse af lovændringerne i udkastet vil afgørende ændre vilkårene for fremstilling og udnyttelse af værker og frembringelser i tilgængelige formater for syns- og læsehandicappede, både inden for bemyndigede enheder og kommercielt.

Virkeliggørelsen af disse intentioner vil altovervejende påhvile de bemyndigede enheder, baseret på en forventning om, at de på frivillig basis vil tage effektive skridt for at sikre mod misbrug fra deres brugere, og at de vil samarbejde med rettighedshaverne om udveksling af alle rimelige og nødvendige oplysninger til brug for indgåelsen af kompensationsaftaler.

Under hensyn til at man her står over for etablering og indkøring af et helt nyt system, foreslår Samrådet at den første godkendelse af en bemyndiget enhed i fremtiden gives for en periode på 3 år med mulighed for forlængelse i yderligere 3-årsperioder.

Samrådet foreslår endelig, at der i udkastet indsættes en bestemmelse om revision af ændringsloven i 2023.

Samrådet står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
Samrådet for Ophavsret

Louise Andersen

Til: Lasse Lau Nielsen
Emne: SV: Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven

Fra: Alice Faber [<mailto:alicegfaber@gmail.com>]
Sendt: 12. marts 2018 10:52
Til: Lasse Lau Nielsen; Nicky Valbjørn Trebbien
Emne: Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven

Til Kulturministeriet
Att: Lasse Lau Nielsen og Nicky Valbjørn Trebbien

Høringssvar fra Tegnerne Tegnerforbundet af 1919 vedr. høring over udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.).

Idet vi kvitterer for det tilsendte høringsbrev vedrørende udkast til lovforslag om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Marrakeshdirektivet mv.) har foreningen Tegnerne Tegnerforbundet af 1919 samme følgende bemærkninger som Danske Tegneserieskabere:

Vi anerkender vigtigheden af at forsyne personer med syns- eller læsehandicap med litteratur i tilgængelige formater. Vi kan imidlertid ikke acceptere, at det sker tvangsmæssigt og uden fuld økonomisk kompensation til rettighedshaverne og må på det kraftigste protestere mod den form for ekspropriation, lovforslaget i dets nuværende udformning er udtryk for. Rettighedshaverne har kun deres kunst at lave af. Det er vort indtryk, at de ansatte i de offentlige institutioner og nonprofitorganisationer, der omtales i loven, alle vil oppebære normal løn under fremstillingen af de i lovforslaget nævnte hjælpemidler baseret på rettighedshavernes værker, og vi ser derfor ingen grund til, at rettighedshaverne som de eneste i processen skal arbejde gratis. Det er hverken rimeligt eller fair.

Desuden må vi gøre opmærksom på, at målgruppen for hjælpemidler er vokset ganske betydeligt, efter at læsehandicappede er blevet inkluderet i gruppen af personer, der skal modtage gratis hjælpemidler: Fra omkring 1% af befolkningen til potentielt over 10% alt efter myndighedernes definition. Vi anerkender vigtigheden af at forsyne disse personer med litteratur i tilgængelige formater, men vi må forlange, at der betales herfor i henhold til de aftaler, vore medlemmer har indgået med deres respektive forlag. Ellers vil det i sidste ende betyde, at grundlaget for frembringelse af nye litterære værker undermineres til skade for kunstnerne og læsere med og uden syns- og læsehandicap.

På vegne af Tegnerne Tegnerforbundet af 1919

Alice Faber, formand

Alice Faber
konsulent/tegner/formand for [Tegnerne - Tegnerforbundet af 1919](#) & [Odsherreds Kunstmuseums og Malergårdens Venner](#)

Galleri Aurora, Kastrupvej 31, Tuse Næs, 4300 Holbæk.

iPhone 2874 1636

E-mail alicegfaber@gmail.com Web: <http://www.faberflugt.dk/27295621>